

**DYREKTOR
IZBY SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, dnia 21 lipca 2016 r.

3001-KW-1.073.15.2016.4
UNP 3001-16-059946

Egzemplarz nr 1

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI	
Sporządzone na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
Urząd Skarbowy w Międzychodzie ul. Piłsudskiego 2, 64 - 400 Międzychód	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pani Monika Nowak	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Upoważnienie nr 17/2016 z dnia 11 maja 2016 r. wydane przez Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie uproszczonym wpisana pod pozycją nr 1/2016.	
Koordinator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
Krzysztof Kowalak – komisarz skarbowy.	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
1.	Krzysztof Kowalak – komisarz skarbowy,
2.	Anna Danowska – Szaumkesel – komisarz skarbowy,
3.	Marlena Siluk – starszy komisarz skarbowy,
4.	Halina Wawrzyniak – starszy komisarz skarbowy.
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	24 maja 2016 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	10 czerwca 2016 r.

Tryb kontroli	
Uproszczoney.	
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Prawidłowość i terminowość wszczynania oraz prowadzenia egzekucji administracyjnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r.
OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO ORAZ JEGO OCENA	

W ramach kontrolowanego tematu sprawdzeniu podlegały zagadnienia:

1. Uregulowania wewnętrzne dotyczące kontrolowanego obszaru.
2. Prawidłowość i terminowość wszczynania oraz prowadzenia egzekucji administracyjnej.
3. Kontrola funkcjonalna wykonywana w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Urzędzie w stosunku do badanego zagadnienia.
4. Uprawnienia nadane pracownikom kontrolowanej komórki do systemów informatycznych.

Celem kontroli była ocena prawidłowości prowadzenia egzekucji administracyjnej w stosunku do wybranych podmiotów oraz ich porównanie.

1. Uregulowania wewnętrzne dotyczące kontrolowanego obszaru

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Skarbowym w Międzychodzie obowiązywało (w różnych przedziałach czasowych) łącznie 18 dokumentów prawa wewnętrznego (w tym regulaminy, zarządzenia, instrukcje, procedury) dotyczących badanego obszaru, które były zgodne z przepisami prawa.

2. Prawidłowość i terminowość wszczynania oraz prowadzenia egzekucji administracyjnej

Kontrolą objęto czynności egzekucyjne prowadzone w latach 2013 – 2015 w stosunku do 12 podmiotów w sprawach prowadzonych na podstawie podatkowych tytułów wykonawczych.

Są to:

1. Podmiot nr 1, sprawy: 87248, 87479, 87995, 89038, 92059, 93161, 98834, 99453, 99454, 99455, 99999, 102925, 103257, 103522, 103523, 103541, 104333, 104469, 105272, 105276, 106002, 106698, 107333, 107508, 107509, 107510, 107511, 107512, 107513, 107514, 107515, 107516, 107517, 107518, 107562, 108045, 109013, 109777, 110504, 111179, 111364, 111365, 111366, 111618.

2. Podmiot nr 2, sprawy: 113584, 112134, 111614, 111567, 111566, 111565, 110649, 110314, 109705, 109704, 109703, 109342, 115876, 115875, 115874, 115871, 115399, 115014, 115006.
3. Podmiot nr 3, sprawy: 115395, 104370, 107349, 107668, 111107, 112208, 115460, 115775.
4. Podmiot nr 4, sprawy: 92235, 92902, 98481, 99386, 103273, 103342, 103585, 105918, 106390, 106898, 107666, 108477, 109264, 109961, 110651, 111178, 111643, 87352, 108014.
5. Podmiot nr 5, sprawy: 97983, 98847, 102847, 103279, 103519, 104266, 105759, 107355, 109573, 111363, 111393, 113879.
6. Podmiot nr 6, sprawy: 87266, 92472, 92473, 95418, 96026, 96027, 98814, 98815, 98816, 103534, 105711, 110506, 111420, 111892, 112183, 113098, 92477, 107381, 86695, 103892.
7. Podmiot nr 7, sprawy: 89036, 89808, 90696, 91415, 95186, 98185, 99790, 100401, 102852, 103352, 106694, 107338, 107699, 107700, 107701.
8. Podmiot nr 8, sprawy: 109242, 109243, 109244, 113480, 113481, 113482, 113483, 114173.
9. Podmiot nr 9, sprawy: 97587, 96359, 95204, 94062, 98169, 98836, 100515, 103917, 106387, 109088, 109448, 111177.
10. Podmiot nr 10, sprawy: 87706, 87997, 89252, 89814, 99463, 105362, 105364, 105365, 105366.
11. Podmiot nr 11, sprawy: 87534, 89962, 100423, 105913, 107002, 107658, 107661, 111987.
12. Podmiot nr 12, sprawy: 87233, 88716, 89793, 90037, 90695, 93163, 97629, 98818, 103278, 103511.

Wszystkie powyższe sprawy podlegały sprawdzeniu pod kątem prawidłowości i terminowości wszczynania oraz prowadzenia egzekucji administracyjnej, tj. m.in.:

- rzetelności i terminowości wprowadzania danych do podsystemu EGAPOLTAX,
- sprawności wszczynania egzekucji,
- celowości i sprawności stosowania środków egzekucyjnych,
- działań podejmowanych w celu poszukiwania majątku zobowiązanego,
- zasadności kontynuowania postępowania egzekucyjnego w kontekście podjętych czynności egzekucyjnych,
- zasadności stosowania instytucji zawieszenia/wstrzymania postępowania.

Sprawy podmiotów nr 1, 2 i 3 zbadane zostały na podstawie dokumentów źródłowych oraz zapisów w podsystemie EGAPOLTAX, natomiast sprawy podmiotów od nr 4 do nr 12 na podstawie zapisów w podsystemie EGAPOLTAX.

Dla każdego z wytypowanych podmiotów sporządzono dwie tabele:

- 1) dot. podejmowanych czynności egzekucyjnych i poszukiwania majątku w danych sprawach,
- 2) dot. analizy sprawności wszczynania egzekucji administracyjnej.

Rzetelność i terminowość wprowadzania danych do podsystemu EGAPOLTAX

Otrzymywane sprawy przez komórkę egzekucyjną wprowadzane były do podsystemu EGAPOLTAX terminowo oraz w większości przypadków rzetelnie i prawidłowo.

Na podstawie badanych spraw stwierdzono:

- w sprawie nr 107668:
 - czynność nr 205311 ZRBA (zajęcie rachunku bankowego) została niesłusznie uchylona w dniu 9 marca 2015 r., bowiem w aktualizacji tytułu wykonawczego z dnia 6 marca 2015 r. wskazano, że do wyegzekwowania pozostała kwota 22,00 zł,
 - błędne wprowadzenie daty uzyskania kwoty 23,40 zł – wprowadzono 19 marca 2015 r. zamiast 20 marca 2015 r.,
 - w tytule wykonawczym brak wpisanej daty doręczenia odpisu tytułu - w systemie wpisano datę 6 marca 2015 r. (brak możliwości weryfikacji),
 - po aktualizacji tytułu wykonawczego, błędne wprowadzenie kwoty wpłaconych odsetek (186,89 zł zamiast 183,00 zł).
- w sprawie nr 115395:
 - po aktualizacji tytułu wykonawczego, błędne wprowadzenie kwoty wpłaconych odsetek (76,19 zł zamiast 63,00 zł),
 - błędy w liczeniu terminu doręczenia przesyłki poleconej przy doręczeniu zastępczym (awizo) - winno być 14 dni od 1-szego awiza (dotyczy także innych spraw).
- w sprawach nr 107349, 111107, 115775:
 - brak na zwrotnym potwierdzeniu odbioru (POZ) informacji o wysyłce wkładki tytułu wykonawczego wraz z zajęciem rachunku bankowego,
- w sprawie nr 98481:

- opóźnienia we wprowadzaniu danych (INFZ) do podsystemu EGAPOLTAX np. zapytanie do Mennicy Polskiej wysłane w dniu 13 marca 2014 r. wprowadzone do podsystemu EGAPOLTAX w dniu 29 kwietnia 2014 r.; zapytanie do Narodowego Instytutu Dziedzictwa wysłane w dniu 14 kwietnia 2014 r. wprowadzone do podsystemu EGAPOLTAX w dniu 17 czerwca 2014 r.

Sprawność wszczynania egzekucji

Na podstawie akt spraw oraz zapisów dokonanych w podsystemie EGAPOLTAX, należy stwierdzić, że wszczęcia egzekucji administracyjnej w poszczególnych sprawach dokonywane były bez zbędnej zwłoki.

Wszczęcia egzekucji odbywały się w przedziałach czasowych od 2 dni do 293 dni. Średnia liczba dni od wpływu wniosku (tytułu wykonawczego do komórki EA) do wszczęcia wyniosła 21 dni.

Sprawy o nr 105272 oraz nr 105276 zostały wszczęte po 293 dniach z uwagi na zawieszenie postępowania egzekucyjnego w okresie od 14 listopada 2014 r. do 17 sierpnia 2015 r.

Wszystkie pozostałe badane sprawy zostały wszczęte przed upływem 6 miesięcy od momentu wpływu tytułu wykonawczego, co jest zgodne z pismem Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu nr EAOZ/015-0003/14 z dnia 17 lutego 2014 r.

Ponadto stwierdzono, że w sprawach o nr: 111565, 111566, 111567 tytuły wykonawcze zostały przekazane przez inny organ podatkowy, który wcześniej na ich podstawie prowadził egzekucję administracyjną. W związku z czym w podsystemie EGAPOLTAX data wszczęcia egzekucji jest wcześniejsza niż data wpływu tytułu wykonawczego do organu egzekucyjnego.

Celowość i sprawność stosowania środków egzekucyjnych

W trakcie prowadzonych egzekucji administracyjnych podejmowane były czynności egzekucyjne zarówno w służbie wewnętrznej jak i zewnętrznej. W pierwszej kolejności stosowano środki egzekucyjne przewidziane dla służby wewnętrznej, tj.:

- zajęć rachunków bankowych,
- zajęć wynagrodzeń za pracę,
- zajęć innych wierzytelności,
- zajęć udziałów w spółce z o.o.,
- zajęć nieruchomości.

W przypadku, gdy zastosowanie powyższych środków egzekucyjnych okazywało się nieskuteczne lub mało efektywne, przystępowano do służby zewnętrznej, w ramach której m.in.:

- dokonywano zajęć ruchomości,
- pobierano należności bezpośrednio u zobowiązanego,
- sporządzano protokoły o stanie majątkowym.

Ponadto w przypadku niemożności dokonania czynności egzekucyjnych spisywano relacje o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych.

Na podstawie badanej próby stwierdzono, że w 6 na 184 sprawy, przy częściowych pobraniach spisywano także relacje o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych.

Działania podejmowane w celu poszukiwania majątku zobowiązanego

W stosunku do podmiotów, które były przedmiotem kontroli, kolejne czynności egzekucyjne podejmowane były systematycznie. W sytuacji kiedy poszukiwanie majątku na podstawie dostępnych baz danych nie przynosiło spodziewanego efektu, poszukiwanie majątku rozszerzano o instytucje zewnętrzne, kierując pisma m.in. do:

- Starostwa Powiatowego,
- Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ Poznań,
- Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezji i Kartografii w Poznaniu,
- Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców,
- Urzędu Lotnictwa Cywilnego (Rejestr Cywilnych Statków Powietrznych),
- Mennicy Polskiej,
- Narodowego Instytutu Dziedzictwa,
- Ministerstwa Sprawiedliwości Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Centralnej Informacji o Zastawach Rejestrowych, Krajowego Rejestru Sądowego oraz Ksiąg Wieczystych,
- OGNIVA,
- Sądu - o wyjawienie majątku.

W uzasadnionych przypadkach organ egzekucyjny korzystał z uprawnień jakie przewiduje art. 71a § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi że organy egzekucyjne uprawnione są do przeprowadzania u dłużników zajętej wierzytelności, z wyłączeniem banków, kontroli prawidłowości realizacji zastosowanego środka egzekucyjnego.

Stwierdzono również, że po upływie zaledwie kilku dni, dokonywano tych samych czynności w stosunku do tych samych podmiotów związanych z ustaleniem informacji o zobowiązaniem (INFZ) np. wysyłanie zapytań do Urzędu Lotnictwa Cywilnego (dot. sprawy 98481).

Zasadność kontynuowania postępowania egzekucyjnego w kontekście podjętych czynności egzekucyjnych

Ilość dokonywanych czynności egzekucyjnych we wszystkich skontrolowanych sprawach była porównywalna i wahała się od 1 do 31 w zależności od sprawy. Średnio na jedną sprawę przypadało 10 czynności egzekucyjnych.

Na 184 zbadane sprawy 65 spraw zostało zakończonych, w tym 46 spraw poprzez zapłatę oraz 19 spraw poprzez przekazanie tytułu wykonawczego zgodnie z właściwością miejscową. W stosunku do pozostałych 119 spraw w dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie egzekucyjne i poszukiwanie majątku, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja.

W momencie wyczerpania wszelkich możliwości wyegzekwowania należności od zobowiązanego winno się dokonać oceny zasadności dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego pod kątem zaistnienia przesłanki z art. 59 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zasadność stosowania instytucji zawieszenia/wstrzymania postępowania

W 30 sprawach na 184 sprawdzone stwierdzono okresowe zawieszenia bądź wstrzymania postępowania. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nastąpiło w związku z przyznanymi ratami w spłacie zobowiązań objętych przedmiotowymi tytułami wykonawczymi. Powyższe działanie jest zgodne z art. 56 § 1 pkt 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi, że postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu w całości lub w części w razie wstrzymania wykonania, odroczenia terminu wykonania obowiązku albo rozłożenia na raty spłaty należności pieniężnej. Wstrzymanie postępowania nastąpiło z kolei w związku ze zbiegiem egzekucji administracyjnej z sądową, co jest zgodne z art. 62 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ponadto w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych stwierdzono:

- błędne wystawienie tytułu wykonawczego jako własnego do obcego organu egzekucyjnego,

- niezasadne figurowanie nadpłat na koncie podatku dochodowego od osób fizycznych wynikające z rozliczenia deklaracji PIT-4R oraz z pobrań dokonanych przez egzekucję, w przypadku równoczesnego figurowania zaległości podatkowych na innych kartach kontowych podatnika.

3. Kontrola funkcjonalna wykonywana w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Urzędzie w stosunku do badanego zagadnienia

Za kontrolowany okres, tj. od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. przeprowadzono łącznie 14 kontroli funkcjonalnych w badanym temacie. Wszystkie kontrole zostały przeprowadzone przez Komornika Skarbowego. Przestrzegano zapisów załącznika nr 1 do Systemu Kontroli Wewnętrznej „Sprawowanie kontroli funkcjonalnej wykonywanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w izbach i urzędach skarbowych”.

4. Uprawnienia nadane pracownikom kontrolowanej komórki do systemów informatycznych

Nadane uprawnienia do systemów informatycznych pracownikom Samodzielnego Referatu Egzekucji Administracyjnej są zgodne z zakresem wykonywanych zadań. Powyższe sprawdzono na podstawie wykazu aktualnych uprawnień (na dzień 20 maja 2016 r.) pracowników komórki egzekucyjnej.

(akta kontroli pozycja 3 str. 7 – 116)

Podsumowując, w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono:

1. W 6 sprawach na 184 sprawdzone, przy częściowych pobraniach spisywano także relacje o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych.
2. Błędy i opóźnienia we wprowadzaniu danych do podsystemu EGAPOLTAX.
3. Niezasadne figurowanie nadpłat na karcie kontowej, zwłaszcza w przypadku równoczesnego figurowania zaległości podatkowych u podatnika.
4. Błędy w liczeniu i wprowadzeniu do podsystemu EGAPOLTAX daty doręczenia zajęcia wierzytelności przy doręczeniu zastępczym (awizo).

5. Brak na zwrotnym potwierdzeniu odbioru informacji o wysłaniu odpisu tytułu wykonawczego wraz z zajęciem wierzytelności.

Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu ocenia działania Urzędu Skarbowego w skontrolowanym zakresie pozytywnie pomimo uchybień.

**Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości
lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu**

Wobec powyższego Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu zaleca:

1. Weryfikować prawidłowość czynności poborcy/egzekutora w trakcie realizacji tytułu wykonawczego poprzez ocenę sporządzonego raportu o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych – czy podana w relacji przyczyna wystarczająco tłumaczy niemożność dokonania czynności egzekucyjnych. Każdorazowemu częściowemu pobraniu należności u zobowiązanego powinno towarzyszyć zajęcie ruchomości. W przypadku braku ruchomości podlegających zajęciu należy spisać protokół o stanie majątkowym.
2. Przestrzegać rzetelności i terminowości rejestracji poszczególnych zdarzeń i działań organu egzekucyjnego w podsystemie EGAPOLTAX w sposób odzwierciedlający stan faktyczny wynikający z akt sprawy.
3. Dokonywać systematycznej i wnikliwej analizy nadpłat figurujących na kartach kontowych, celem ich bezzwłocznego i skutecznego wyjaśniania oraz możliwości dokonania ich zaliczeń na zaległości podatnika.
4. Przestrzegać zapisów art. 44 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 23) w sprawie doręczenia zastępczego. (Przesyłkę uznaje się za doręczoną z upływem 14 dnia od pierwszego awiza).
5. Dochować należytej staranności przy wysyłce korespondencji do zobowiązanego, w tym odpisu tytułu wykonawczego wraz z zajęciem wierzytelności, poprzez odnotowanie tego faktu na zwrotnym potwierdzeniu odbioru.
6. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych uchybień w terminie 6 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu Skarbowego do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Ponadto Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu wskazuje na konieczność dalszego bieżącego monitorowania i objęcia szczególnym nadzorem stanu zaległości podatkowych podmiotów strategicznych, a także prowadzone wobec nich postępowania egzekucyjne. Celem tych działań jest bardziej świadome i ukierunkowane zarządzanie egzekucją wobec tego rodzaju podmiotów.

W przypadku zmiany właściwości organu egzekucyjnego ściśle współpracować z nowym organem podatkowym/egzekucyjnym poprzez niezwłoczne przekazywanie akt sprawy wraz z pełną informacją dotyczącą majątku zobowiązanego zebraną ze wszystkich komórek Urzędu. Zgromadzony materiał informacyjny powinien być wykorzystywany do optymalizacji podejmowanych środków egzekucyjnych w celu nie powielania czynności egzekucyjnych przez nowy organ egzekucyjny zwłaszcza w początkowej fazie postępowania egzekucyjnego.

Zaleca się także zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów i możliwości komórki wierzycielskiej – odpowiedzialnej za zarządzanie zaległościami w urzędzie skarbowym, celem niedopuszczenia do przedawnienia się zobowiązań podatkowych. Wskazana komórka winna dochować dużej staranności i wyczerpać wszelkie możliwości poszukiwania majątku lub źródła dochodu zobowiązanego. Pozyskane informacje o majątku lub dochodzie zobowiązanego winny być przekazane niezwłocznie (w przypadku wcześniejszego umorzenia postępowania egzekucyjnego wraz z nowym tytułem wykonawczym) do organu egzekucyjnego celem prowadzenia egzekucji administracyjnej. Zobowiązana jest także do monitoringu postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez inne organy egzekucyjne poprzez kierowanie zapytań o jego przebieg. Informacje o majątku lub dochodzie zobowiązanego powinny być również pozyskiwane przez pozostałe komórki Urzędu, w tym przede wszystkim komórkę Samodzielnego Referatu Analiz, Planowania i Kontroli Podatkowej oraz Samodzielny Referat Obsługi Bezpośredniej.

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092) i § 26 zarządzenia nr 41/2012 Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2012 r. oraz zarządzenia nr 11/2014 Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 30 czerwca 2014 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego, Naczelnik Urzędu Skarbowego w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Termin złożenia informacji

W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli należy poinformować Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PIECZEĆ I PODPIS DYREKTORA IZBY SKARBOWEJ

DYREKTOR
IZBY SKARBOWEJ
w Poznaniu

Adam Barciszewski

.....
Pieczeć i podpis Dyrektora Izby Skarbowej

POTWIERDZENIE ODBIORU SPRAWOZDANIA

.....
Data doręczenia sprawozdania

.....
Pieczeć i podpis naczelnika kontrolowanego urzędu

Otrzymują:

1. Egzemplarz nr 1 – Naczelnik kontrolowanego urzędu,
2. Egzemplarz nr 2 – strona kontrolująca celem włączenia do akt kontroli.

